

Retiro-fjøset

Retiro-fjøset er opprinnelig en del av et gårds- og handelsanlegg fra 1890-årene, ca. 1,1 km fra bygdetunet. Bygget er av tømmer og reisverk, oppført av kjøpmann Mathias Moe. Det ble flyttet fra Vevelstad sentrum til Vevelstad bygdetun i 1997. Fjøset var tilknyttet et hus, som i dag bare kalles «lisj-stua», som i dag står på sitt opprinnelige sted og har til alle tider vært i eie og/eller til leie som bolig. Inntil 1800-tallet var fjøsstell et rent kvinneyrke i Norge, men de fleste steder var dette også situasjonen på begynnelsen av 1900-tallet. Fjøsstellet ble da et mannsarbeid samtidig som levering av melk til meieri ble en viktig del av produksjonen på gården. Budeias arbeid besto i å føre og stelle storfe og småfe. Hun melket og foredret melkeproduktene i tiden før meieridrift. Melken måtte foredles til ost og smør for å kunne oppbevares, og for å kunne transporteres over store avstander. I 2010 ble Retiro-fjøset innrettet som lekefjøs. De fleste av våre gjester som er barn stortrives med å «stelle dyrene» - dyrene i parentes fordi de er laget av tre.

Retiro barn was originally a part of a farm and trading outfit from the 1890s. The building is of timber, built by merchant Mathias Moe. It was moved from Vevelstad centre to the museum in 1997. The barn was attached to a house, which today is just called "Lisj-stua". (The house stands on its original site and has always been owned or rented for residential purposes.) Until the 1800s in Norway, the barn was exclusively a woman's workplace, indeed most places this was also the situation in the early 1900s. The barn became a male dominated workplace when the main product was delivery of milk to the dairy. Milkmaid work consisted in feeding and taking care of cattle and sheep. She milked and processed milk products in the time before industrialised dairy operation. The milk was processed into cheese and butter to be stored and to be transported over long distances. In 2010, the Retiro barn was adapted to become a play area. Most of our guests are children who really enjoy "looking after the animals" - animals in parentheses as they are made of wood.

Der Retiro-Stall war in den 1890er Jahren Teil eines Gutshofes, und wurde vom Kaufmann Mathias Moe gebaut. 1997 wurde der Stall von seinem Platz nahe des heutigen Dorfzentrums ins Museum umgesetzt. Der Stall gehörte zu einem Häuschen, das heute "Lisj-Stube" genannt wird, und das auch heute noch bewohnt ist. Bis Anfang des 20. Jahrhunderts war Bauer (insbesondere Viehwirtschaft) ein reiner Frauenberuf an der norwegischen Küste. Zur Viehwirtschaft gehörte nicht nur, sich um die Tiere zu kümmern und zu melken, sondern auch die Weiterverarbeitung der Milch. Milch musste zu Butter oder Käse weiterverarbeitet werden, um sie haltbar zu machen oder transportieren zu können. Bauer wurde ein Männerberuf etwa zu der Zeit, als die Milchverarbeitung von den grossen Meiereien übernommen wurde. Der Retiro-Stall wurde 2010 als Spielstall eingerichtet. Die meisten unserer jungen Gäste haben viel Spass daran, die Tiere zu versorgen – auch wenn diese heute aus Holz sind.

Foto: Vevelstad Historielag, 1950-tallet

Foto: Utstilling/Exhibition

